

Huisvestingseisen

Voor de bedrijfsmatige veehouderij zijn er huisvestingseisen. Veel mensen is dat bekend. Deze huisvestingseisen zijn opgenomen in het Besluit houders van dieren. Voor dieren die voor productie gehouden worden zijn de huisvestingseisen gedetailleerd beschreven. Er wordt wel gedacht dat als je kippen, kalkoenen, eenden, sierduiven, konijnen of andere dieren niet voor productie houdt, je niks met huisvestingseisen te maken hebt.

Tekst en foto's: Franc Beekmans

Franc Beekmans bij een deel van zijn volière.

De huisvesting mag natuurlijk gedrag niet belemmeren.

Dat dit niet zo is blijkt zowel uit het Besluit houders van dieren als uit de rechtspraak

Ook hobbymatige dierenhouders moeten met huisvestingseisen rekening houden. Waarom huisvestingseisen? Als dierenliefhebber moet je tegenwoordig weten waarom er huisvestingseisen voor huisdieren zijn. Al lang wordt er nagedacht over het welzijn van dieren. Organisaties die zich met dierenbescherming bezighielden zijn daarmee begonnen. Men vond dat landen die normen en waarden respecteren, ook goed voor dieren moeten zorgen. Daarop haakte de wetenschap in. O.a. biologen, ethologen en landbouwkundigen gingen kijken naar het dierenwelzijn. Uit allerlei onderzoeken bleek dat dierenwelzijn een breed begrip is, daar valt van alles onder. Een dier moet niet alleen goed gehuisvest worden en goed te eten en te drinken krijgen. Huisvesting, eten en drinken moeten ook passen bij de diersoort en de levensfase van een dier. Je moet bijvoorbeeld een eendagskuiken geen legkorrels geven, maar kuikenvoer. Daarnaast heeft dierenwelzijn ook betrekking op het gedrag van dieren. Een dier moet zich zo natuurlijk mogelijk kunnen gedragen en de huisvesting dit mogelijk maken. De onderzoeken vormden de basis voor de huisvestingseisen. In het besluit houders van dieren zijn deze niet alleen in algemeenheid beschreven, maar voor dieren die voor productie worden gehouden, ook gedetailleerd. Meestal gaat het dan om de echte bedrijfsmatige varkens- en rundveehouderij, de pluimveehouderij (kippen, kalkoenen en eenden) maar ook de bedrijfsmatige konijnenhouderij. Veel dierenbeschermers vinden de huisvestingseisen die in het Besluit houders van dieren zijn gesteld, het minimum om dierenwelzijn te beschermen. Zij willen strengere huisvestingseisen zodat gehouden dieren naar hun idee een beter leven krijgen. Heel veel mensen die zelf geen dieren houden, zijn het daar mee

Een kuikenhokje moet comfort bieden bij de huisvesting van kuikens.

Cavia's zijn groepsdieren en moeten volgens het LICG met tenminste twee dieren gehuisvest worden in een hok van minimaal 120 cm bij 50 cm.

eens en staan achter deze dierenbeschermers. Zij stemmen vaak op politieke partijen die strengere huisvestingseisen voor huisdieren willen. Daardoor is de kans groot dat het Besluit houders van dieren in de toekomst wordt aangepast. Die aanpassingen hebben misschien niet alleen gevolgen voor bedrijfsmatige dierenhouders maar ook voor hobbydierenhouders. Alle dierenhouders moeten op de huisvestingseisen letten omdat deze zijn bedoeld om het dierenwelzijn te beschermen.

De huisvestingseisen in het Besluit houders van dieren

In het Besluit houders van dieren zijn onder 'Algemene huisvestings- en verzorgingsnormen' de huisvestingseisen voor alle houderijen van huisdieren opgenomen. Alle houders van alle soorten zoogdieren, reptielen, amfibieën, vogels en vissen moeten die opvolgen. Dit betekent dat de huisvestingseisen ook gelden voor (sier-) duiven, konijnen, knaagdieren en alle soorten pluimvee. In dit besluit zijn er voor hobbymatige dierenhouders drie artikelen ten aanzien van de huisvesting van belang. Waaraan dient dan een dierenverblijf te voldoen? In artikel 1.6 staat dat de bewegingsvrijheid van een dier daardoor niet op zodanige wijze beperkt mag worden dat het dier onnodig lijdt of letsel wordt toegebracht. Verdere moet een dier voldoende ruimte hebben vanwege zijn gedrag en lichamelijke gesteldheid. Ook staat er dat de huisvesting een dier moet beschermen tegen slechte weersomstandigheden, gezondheidsrisico's en eventueel roofdieren. Als het dier in een gebouw of kooi wordt gehouden, moet ervoor worden gezorgd dat het niet kan ontsnappen. In artikel 1.7 staat met betrekking tot huisvesting verder dat diegene die een dier houdt, er zorg voor moet dragen dat een dier een toereikende behuizing heeft onder voldoende hygiënische omstandigheden. In artikel 1.8 staat dat een ruimte waarin een dier wordt gehouden, voldoende moet worden verlicht en/of verduisterd in het belang van het gedrag en de lichamelijke behoeften van het dier. In het tweede lid is opgenomen dat de behuizingen, waaronder begrepen de vloer, waarin een dier verblijft en alle inrichtingen voor

Konijnenhokken zijn er in vele soorten en maten. (Internet)

Ook voor kippenhokken geldt een grote diversiteit. (Internet)

de beschutting voor een dier op zodanige wijze moeten zijn ontworpen, gebouwd en onderhouden dat bij de dieren geen letsel of pijn wordt veroorzaakt. Er mogen geen scherpe randen of uitsteeksels aanwezig zijn waaraan het dier zich kan verwonden. In de ruimte waarin een dier wordt gehouden, mogen ook geen materialen en, in voorkomend geval, bodemdekking worden gebruikt die ongeschikt of schadelijk zijn voor het dier. Die materialen moeten eenvoudig kunnen worden gereinigd en ontsmet. Aan deze regels dient ieder dierenverblijf te voldoen. Dit geldt dus ook voor hokken en rennen waarin uit liefhebberij dieren worden gehouden. Deze regels zijn volgens dierenbeschermers de minimale huisvestingseisen. Het Besluit houders van dieren geeft dus richtlijnen voor de huisvesting van dieren die ook door dierenliefhebbers opgevolgd moeten worden.

Uitleg van huisvestingseisen en rechtspraak

De regels voor de dierenliefhebberij in het Besluit houders van dieren lijken duidelijk. Toch kunnen ze verschillend worden uitgelegd. In de Nota van toelichting bij het Besluit houders van dieren zijn de artikelen 1.6 t/m 1.8 toegelicht. Daaruit blijkt dat het basiseisen zijn die alle categorieën van dierenhouders moeten opvolgen. Ze zijn opgesteld als algemene normen voor de verzorging en huisvesting van dieren. Deze normen zijn ontleend aan een Europese richtlijn. Daarin zijn de minimumeisen

voor bedrijven opgenomen waar landbouwhuisdieren worden gehouden. Vanwege de veelheid van dieren zijn deze artikelen echter opgesteld als doelvoorschriften. De bedoeling daarvan is om de eigen verantwoordelijkheid van de mens ten opzichte van het dier te benadrukken. Dierenhouders krijgen de ruimte om zelf te zorgen voor de in het besluit bedoelde passende huisvesting voor hun dieren. Dat moet een bij de diersoort passende huisvesting zijn. In de Nota van toelichting is vermeld dat bijvoorbeeld brancheorganisaties of andere organisaties van houders vast kunnen leggen welke huisvestingseisen er voor welke soort passend zijn.

Onder ander Aviornis is daarmee aan de slag gegaan. Ook op de websites van de NBS en van KLN zijn algemene huisvestingrichtlijnen opgenomen. Het door de overheid gesubsidieerde Landelijk Informatiecentrum Gezelschapsdieren (LICG) heeft de huisvestingseisen voor allerlei diersoorten ruimer en duidelijker beschreven. Op de website van het LICG staat bijvoorbeeld dat konijnen groepsdieren zijn die beter niet in hun eentje gehouden kunnen worden. Enkele regels verder staat: "Voor twee kleine konijntje komt dit al snel op een hok van 160 bij 60 cm en 50 cm hoog." Ook voor kippen zijn minimale oppervlaktes gegeven voor de ren en het binnenhok. Volgens het LICG is het minimale oppervlak voor middelgrote kippenrassen 1,5 m² per dier waarvan een 0,5 m² nachthok. Voor een kriekras is volgens het LICG de minimale oppervlakte tenminste 0,75 m² per dier en daarvan is 0,25 m² voor het nachthok. Voor bijvoorbeeld Lachduiven geeft het LICG een minimale hokmaat op van 90 x 50 x 50 cm. De website van het LICG geeft kleindierliefhebbers andere en meer gedetailleerde informatie over huisvesting. Daaruit blijkt dat de uitleg van de huisvestingseisen van het Besluit houders van dieren niet gemakkelijk is.

Ook de rechter heeft zich al in enkele gevallen moeten uitspreken over deze huisvestingseisen

Op 17 december 2019 werd een dierenhouder een last onder dwangsom opgelegd. Het konijnenhok waarin drie middelgrote kippen zaten, was namelijk te klein. Daardoor was geen sprake van toereikende huisvesting. De kippen hadden niet de beschikking over een zitstok en een zandbad. In deze zaak werden de hokmaten en inrichting

**IEDERE
KLEIN-
DIERENLIEF-
HEBBER WIL GOED
VOOR HAAR OF
ZIJN DIEREN
ZORGEN.**

Als huisvestingseis geldt dat in ieder kippenhok een zitstok aanwezig moet zijn, maar kippen moeten ook een zandbad kunnen nemen.

De kleinste kwartels dienen per koppel te kunnen beschikken over tenminste 1 m².

vergeleken met de informatie uit de dierenbijsluit van het LICG. Er was in dat geval sprake van een overtreding van het Besluit houders van dieren. In oktober 2019 diende een andere zaak tegen een houder van konijnen, hamsters en muizen. In die kwestie werd bij de beoordeling van de huisvesting eveneens de informatie van het LICG in de overwegingen betrokken. In 2016 was o.a. een

te krappe huisvesting van duiven aan de orde in een procedure. Daarbij werd voor de beoordeling van het formaat van een kleine volière met Lachduiven ook vergeleken met de door het LICG gestelde hokmaten. Zo zijn er al meer zaken geweest waarbij het college van Beroep voor het Bedrijfsleven aan de huisvestingseisen moest toetsen.

Tot slot

Iedere kleindierenliefhebber wil goed voor haar of zijn dieren zorgen. Een kleindierenliefhebber zorgt er voor dat de huisvesting van zijn dieren op orde is. De dieren krijgen voldoende ruimte, voldoende licht, een goede ventilatie en bescherming tegen tocht, wind, regen, roofdieren etc. Ook houden echte liefhebbers hun hokken goed schoon. Op die manier bieden zij hun dieren een bij de soort passende huisvesting. Niet bij iedereen is bekend dat hiervoor de huisvestingseisen van het Besluit houders van dieren gelden. Dit zijn doelvoorschriften die de verantwoordelijkheid voor een bij de diersoort passende huisvesting bij de dierenliefhebber neerleggen. Een enkele keer is in een procedure een dierenhouder op deze verantwoordelijkheid aangesproken. Het dierenverblijf werd dan aan de huisvestingseisen getoetst. Daarbij werd de informatie van het LICG in de overwegingen betrokken. Waarschijnlijk speelde daarbij een rol dat deze informatie bekender, uitgebreider en meer duidelijkheid gaf wat betreft hokmaten. Kleindierenhouders hebben er nooit moeite mee dat zij de verantwoordelijkheid hebben voor een goede huisvesting en verzorging van hun dieren. Het zijn immers echte dierenliefhebbers. ●